

TỔNG QUAN MỘT SỐ PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC ỨNG DỤNG TRONG GIẢNG DẠY Y HỌC QUÂN SỰ

Nguyễn Minh Phương¹

TÓM TẮT

Y học quân sự là chuyên ngành đặc thù bao gồm nhiều môn học khác nhau. Y học quân sự là sự kết hợp giữa y học và khoa học quân sự; vì vậy, có những điểm đặc thù trong giảng dạy các môn y học quân sự. Với sự phát triển của khoa học công nghệ, việc đổi mới phương pháp dạy học là tất yếu. Tuy nhiên, đối với các môn y học quân sự, việc đổi mới phương pháp dạy học cũng cần chú ý đến đặc điểm đặc thù để có những ứng dụng phù hợp và linh hoạt. Báo cáo này nhằm: Tổng quan một số phương pháp giảng dạy có thể ứng dụng trong giảng dạy y học quân sự, đó là phương pháp dạy học truyền thống cải tiến và phương pháp dạy học theo vấn đề. Mỗi giảng viên với kinh nghiệm thực tế giảng dạy có thể ứng dụng linh hoạt, sáng tạo các phương pháp dạy học cho phù hợp để đạt hiệu quả cao nhất khi giảng dạy các môn y học quân sự.

* Từ khóa: Y học quân sự; Phương pháp dạy học truyền thống; Phương pháp dạy học theo vấn đề.

Application of Some Teaching Methods in Teaching Military Medicine: A Review

Summary

Military medicine is a specific specialty that includes many different subjects. Military medicine combines medicine and military science, so there are certain differences and difficulties in teaching military medicine. Along with the development of science and technology, the innovation of teaching methods is inevitable, however, for military medicine subjects, the innovation of teaching methods also needs to pay attention to specific characteristics to have suitable and flexible applications. This article aims to review some teaching methods that can be applied in military medicine: Improved traditional teaching methods and problem-based teaching methods. The lecturer with practical teaching experience can flexibly and creatively apply appropriate teaching methods to achieve the highest efficiency when teaching military medicine subjects.

* *Keywords: Military medicine; Traditional teaching method; Problem-based teaching method.*

ĐẶT VẤN ĐỀ

Y học quân sự là ngành khoa học nghiên cứu về các mặt bảo đảm quân y cho

lực lượng vũ trang trong thời bình và thời chiến, là lý luận và thực hành về công tác bảo đảm quân y.

¹Khoa Y học Quân binh chủng, **Học viện Quân y**

Người phản hồi: Nguyễn Minh Phương (phuongk21@gmail.com)

Ngày nhận bài: 18/8/2021

Ngày bài báo được đăng: 26/8/2021

Y học quân sự nghiên cứu các biện pháp phòng chống bệnh tật, bảo vệ và phát triển sức khỏe con người, cứu chữa người bị thương, bị bệnh trong những điều kiện sinh hoạt, luyện tập, chiến đấu khắc nghiệt. Vì vậy, Y học quân sự phải quán triệt những đặc điểm về chiến thuật, kỹ thuật quân sự, những yếu tố ảnh hưởng đến sức khỏe của bộ đội, những đặc điểm về thương vong và bệnh tật trong thời chiến cũng như thời bình, từ đó tìm ra các biện pháp thích hợp giữ vững và phát triển sức khỏe của bộ đội và cứu chữa thương binh, bệnh binh.

Các chuyên ngành của Y học quân sự được xây dựng và phát triển cùng với sự phát triển của y học và khoa học quân sự. Các chuyên ngành chủ yếu của Y học quân sự Việt Nam bao gồm: Tổ chức và chỉ huy quân y, Ngoại khoa dã chiến, Nội khoa dã chiến, Vệ sinh quân sự, Dịch tễ học quân sự, Sinh lý lao động quân sự, Độc học và phóng xạ quân sự, Y học hải quân, Y học không quân, Tiếp tế quân y...

Trong đào tạo, Y học quân sự là một chuyên ngành đặc thù, khác với các chuyên ngành y học khác. Y học quân sự cần bám sát các hình thái tác chiến quân sự, nghệ thuật quân sự, hiệp đồng quân binh chủng để xây dựng nội dung phù hợp đối với từng môn học. Trong thời bình, nhiệm vụ của quân đội là chuẩn bị tốt nhất về lực lượng, phương tiện đảm bảo sẵn sàng chiến đấu. Vì vậy, Y học quân sự trong thời bình là đảm bảo sức khỏe cho bộ đội trong huấn luyện và chuẩn bị mọi tình huống bảo đảm quân y sẵn sàng chiến đấu.

Báo cáo này nhằm: *Tổng quan một số yếu tố ảnh hưởng đến giảng dạy các môn*

Y học quân sự và một số phương pháp dạy học tích cực có thể ứng dụng trong giảng dạy Y học quân sự.

KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

1. Một số yếu tố ảnh hưởng đến công tác giảng dạy các môn y học quân sự

Các yếu tố khác biệt ảnh hưởng đến công tác giảng dạy y học quân sự bao gồm:

- Nhiều tài liệu giảng dạy Y học quân sự mang tính chất “mật” do liên quan đến các hình thái tác chiến quân sự, lực lượng, quân số, bản đồ quân sự và các văn bản quy định có tính chất “mật” của Bộ Quốc phòng, vì vậy không sử dụng được trên các công cụ hiện đại trong giảng dạy như công cụ E-learning, đặc biệt đối với môn học như Tổ chức chỉ huy quân y, Độc học và phóng xạ quân sự.

- Nhiều nội dung giảng dạy chủ yếu mang tính lý thuyết, minh họa thực tế chủ yếu thông qua các tổng kết kinh nghiệm trong các cuộc chiến tranh trước đây. Hơn nữa, cùng với sự phát triển của khoa học quân sự, chiến tranh hiện đại có nhiều thay đổi, nhiều lực lượng và hình thái tác chiến mới ra đời, công tác bảo đảm quân y trên mọi mặt cũng có nhiều thay đổi. Do vậy, giảng dạy Y học quân sự cũng cần đổi mới, cập nhật và có nhiều khó khăn thách thức đối với cả người dạy và người học.

- Trong giảng dạy Y học quân sự, đối với hai môn học Ngoại khoa dã chiến và Nội khoa dã chiến không có các tổn thương và mặt bệnh như trong chiến tranh, học viên chủ yếu học lý thuyết, giảng viên thường phải dựa trên một số mặt bệnh tương tự trong thời bình để minh họa, do vậy, khó sát với thực tế.

- Nhiều tình huống trong Y học quân sự là tình huống giả định, không có hoặc chưa xảy ra trong thực tế. Vì vậy, trong giảng dạy Y học quân sự, giảng viên chủ yếu dạy cho học viên cách vận dụng lý thuyết để giải quyết tình huống giả định chứ không có kinh nghiệm thực tế.

- Thiếu trang thiết bị giảng dạy hiện đại và các mô hình mô phỏng phục vụ giảng dạy.

2. Một số phương pháp giảng dạy tích cực có thể áp dụng trong giảng dạy các môn Y học quân sự

2.1. Phương pháp giảng dạy truyền thống cải tiến

- Các biện pháp cải tiến phương pháp giảng dạy truyền thống:

Giảng dạy truyền thống là phương pháp giảng viên thuyết trình, sinh viên nghe và ghi, thường áp dụng trong giảng dạy lý thuyết tại giảng đường. Phương pháp này có một số nhược điểm, đó là:

+ Phương pháp giảng dạy lấy giảng viên làm trung tâm, chủ thể là học viên nhưng ở trạng thái thụ động, chờ đợi và ỷ lại.

+ Học viên có thể không cần chuẩn bị gì nhiều ngoài giấy bút để ghi bài giảng, chưa phát huy được tính chủ động học tập của học viên.

+ Trong khi giảng, giảng viên có tâm lý phải truyền đạt tất cả cho học viên, người học bị coi như một "thư viện", một nơi cất giữ.

+ Khi tốt nghiệp học viên khó khăn trong hòa nhập, đặc biệt hòa nhập thể giới, kém khả năng tự học.

- Hiện nay, nhiều môn Y học quân sự vẫn phải thực hiện giảng dạy lý thuyết trên giảng đường. Do số lượng học viên

đông nên việc áp dụng một số phương pháp giảng dạy hiện đại, tích cực còn nhiều bất cập. Vì vậy, việc sử dụng phương pháp giảng dạy truyền thống vẫn có giá trị nhất định. Tuy nhiên, khi sử dụng phương pháp giảng dạy truyền thống cần có những cải tiến để khắc phục hạn chế của phương pháp này. Để khắc phục những hạn chế của phương pháp giảng dạy truyền thống, chúng tôi đề xuất một số biện pháp có thể cải tiến như sau:

+ Dạy học có chọn lọc và tìm cách tăng khả năng vận dụng kiến thức, giảm quá tải kiến thức.

+ Tăng tính chủ động học tập cho học viên: Học viên tìm hiểu tài liệu trước hoặc tự học trước, học viên tự thảo luận, minh họa, đặt các câu hỏi cần suy nghĩ để học viên tự đi đến kết luận.

+ Cho học viên tập giải quyết các vấn đề và tập ra các quyết định sát với thực tế nghề nghiệp hơn là đòi hỏi thuần túy nhớ kiến thức.

- Các bước tiến hành một bài giảng bằng phương pháp giảng dạy truyền thống cải tiến: Để tiến hành một bài giảng, các giảng viên có cách tiến hành khác nhau tùy thuộc vào trình độ, thâm niên nghề nghiệp của từng giảng viên. Dưới đây là một số lưu ý trong quá trình dạy học, tránh bài giảng dàn trải, thiếu trọng tâm, buổi học tẻ nhạt, không hiệu quả.

** Chuẩn bị bài giảng:*

- Xác định mục tiêu bài giảng:

Khi xác định mục tiêu bài giảng, giảng viên cần dựa trên chuẩn đầu ra của môn học đã được Bộ môn xây dựng và thông qua. Giảng viên cần biết bài giảng của mình nằm ở vị trí nào trong chương trình. Cần tìm hiểu xem phần trước các giảng

viên khác dạy gì, phần sau sẽ dạy gì để xác định được vị trí bài giảng. Mục tiêu cần xác định đầy đủ theo 3 phần, bao gồm: kiến thức, kỹ năng và thái độ. Khi xác định mục tiêu bài giảng cần xác định theo khung mức độ nhận thức, đối với kiến thức ít quan trọng chỉ cần ở mức độ nhận thức nhận biết, hiểu, còn với kiến thức quan trọng thì cần ở mức độ nhận thức vận dụng. Mục tiêu bài giảng cần rõ ràng cụ thể và có thể lượng giá được.

- Chuẩn bị nội dung bài giảng:

Dựa trên mục tiêu bài giảng, giảng viên cần xác định nội dung bài giảng để đạt được mục tiêu bài giảng. Giảng viên xác định các ý chính của bài giảng dựa trên những vấn đề đã đề cập trong mục tiêu bài giảng. Khi ý chính đã được xác định thì những ý tiếp theo phát triển của ý chính sẽ được giảng viên suy nghĩ kỹ hơn, chỉnh sửa, bổ sung cho đến khi giảng viên cảm thấy đầy đủ và hài lòng.

Khi chuẩn bị các ý để trình bày, giảng viên có thể sơ đồ hóa (mind mapping) để hình dung ra tính logic của vấn đề làm cho bài giảng súc tích và chặt chẽ. Đồng thời giảng viên sẽ đưa ra các ví dụ minh họa cho chủ đề chính (cần ghi tóm tắt lại các ví dụ), chuẩn bị ảnh hay các đoạn phim minh họa.

Sau khi đã xác định đầy đủ nội dung, giảng viên cần cấu trúc lại nội dung theo trình tự chặt chẽ như sau:

+ Giới thiệu và tổng quan:

. Mục tiêu bài giảng.

. Tóm tắt các nội dung chính sẽ giảng.

+ Xác định các điểm mấu chốt, mỗi điểm mấu chốt cần trình bày theo trình tự:

. Truyền đạt nội dung.

. Các ví dụ minh họa.

. Nhắc lại điểm mấu chốt.

Trên đây là cách định hướng có tính chất kinh điển để chuẩn bị nội dung một bài giảng. Giảng viên cần chuẩn bị thêm một số câu hỏi có tính chất gợi ý để sử dụng trong quá trình giảng dạy, nhằm lôi cuốn học viên trong quá trình dạy - học. Giảng viên nên chuẩn bị các câu hỏi dạng trắc nghiệm (MCQs), các câu hỏi này có thể sử dụng trong quá trình minh họa, hoặc sau khi kết thúc một nội dung, một điểm mấu chốt. Giảng viên có thể chuẩn bị các câu hỏi trên các công cụ tương tác với học viên như Poll Everywhere hay Kahoot để sử dụng linh hoạt trong buổi giảng.

Giảng viên cũng nên chuẩn bị từ 5 - 10 câu hỏi kiểm tra trước bài học và kiểm tra sau bài học dạng trắc nghiệm (MCQs) để sử dụng trong hướng dẫn học trước buổi giảng. Mức độ các câu hỏi này thường ở mức độ nhớ hoặc hiểu.

** Cung cấp học liệu và hướng dẫn học viên học bài trước buổi giảng:*

Giảng viên cần cung cấp học liệu về bài giảng cho học viên nghiên cứu trước buổi học. Học liệu cung cấp cho học viên có thể là bài giảng dạng văn bản, bài giảng điện tử, các video clip, tài liệu tham khảo trong sách giáo khoa hoặc các sách chuyên khảo...

Hiện nay, giảng viên có thể cung cấp học liệu cho học viên thông qua sử dụng một số ứng dụng trên E-learning. Tuy nhiên, đối với các môn Y học quân sự, giảng viên cần cân nhắc khi sử dụng hình thức cung cấp học liệu cho học viên. Đối với các môn học, bài học có sử dụng tài liệu mật, giảng viên không được sử dụng E-learning hoặc các hình thức khác có sử dụng mạng Internet để cung cấp học liệu

cho học viên, giảng viên nên hướng dẫn học viên sử dụng học liệu trong các tài liệu đã được kiểm duyệt và có biện pháp quản lý tài liệu mật phù hợp.

Thông thường, với những bài học Y học quân sự không có yếu tố mật, có thể sử dụng được công cụ E-learning, giảng viên có thể thiết kế trên hệ thống theo trình tự: Mục tiêu bài học, hướng dẫn học, kiểm tra trước bài học, bài giảng điện tử và các tài liệu tham khảo, kiểm tra sau bài học. Học viên được yêu cầu vào hệ thống E-learning để nghiên cứu bài học trước ở nhà. Giảng viên trước khi giảng bài sẽ kiểm tra trên hệ thống kết quả kiểm tra trước bài học và kiểm tra sau bài học, qua đó giảng viên có thể nắm bắt sơ bộ những nội dung mà học viên chưa nắm rõ thông qua kết quả bài kiểm tra sau bài học để có kế hoạch trình bày nhấn mạnh những nội dung, điểm mấu chốt này trong buổi giảng ở giảng đường.

** Trình bày bài giảng:*

- Trước tiên, giảng viên phải khắc phục “sức ỳ tâm lý” ở học viên, tức là phải “khởi động tâm lý”. Giảng viên cần chuẩn bị phần khởi động tâm lý này cho thật hấp dẫn thu hút sự chú ý của học viên. Với một câu chuyện khôi hài ngắn (có liên quan đến chủ đề), một câu nói đùa, một câu đố hay một tình huống thực tế... sẽ gây được sự chú ý của học viên và khắc phục được “sức ỳ tâm lý”, tạo được không khí, cởi mở, thân thiện giữa giảng viên và học viên.

- Bắt đầu bài giảng: Giảng viên cần chuẩn bị trước, cụ thể những câu mở đầu mình sẽ nói gì, nói thế nào, tránh tình trạng đứng trước lớp rồi mới nghĩ sẽ nói điều gì. Làm được như vậy, giảng viên sẽ

tự tin hơn, tạo không khí thuận lợi cho buổi giảng.

- Thay đổi hình thức truyền đạt:

Trong quá trình giảng bài, giảng viên cần chú ý hai vấn đề:

+ Không nên kéo dài thời gian, giảng viên trình bày vấn đề một cách đều đều, khả năng chú ý của học viên sẽ giảm dần cho nên phải có kế hoạch kết hợp sử dụng các phương tiện nghe nhìn thích hợp.

+ Trong khuôn khổ bài giảng, nên có kế hoạch thay đổi kỹ thuật truyền đạt vì theo quy luật sinh lý bình thường, khả năng chú ý của người nghe rất dễ bị suy giảm khi không được khuấy động kích thích. Vì vậy, không nên kéo dài một biện pháp truyền đạt kiến thức quá 20 phút, phải thay đổi kỹ thuật truyền đạt, sử dụng các kỹ thuật bổ sung như xem một đoạn clip, ngừng lại để thảo luận, trả lời các câu hỏi MCQs đã chuẩn bị sẵn thông qua công cụ tương tác...

+ Phần kết luận được đánh giá quan trọng như phần mở đầu, do vậy, giảng viên cần chuẩn bị kỹ, cần nói gì để kết thúc buổi giảng. Những lời giảng viên nói trong phần kết luận bài giảng thường là điều học viên nhớ lâu nhất, cho nên nội dung phần kết luận phải ngắn gọn, súc tích, kể cả những lời khuyên nhủ, hướng dẫn đọc thêm.

** Những kỹ thuật có thể sử dụng bổ sung trong trình bày bài giảng:*

Để duy trì khả năng chú ý của học viên trong suốt buổi học, giảng viên có thể sử dụng thêm các kỹ thuật sau:

- Thay đổi cử chỉ và phong cách: Giảng viên phải có được phong cách trình bày bài giảng một cách tự tin, thoải mái, không bị gò bó bởi bất kỳ lý do gì. Trong

quá trình giảng bài, giảng viên liên tục thay đổi âm lượng, tốc độ nói phù hợp với nội dung hoặc có thể sử dụng cả sự im lặng, đó cũng là những biện pháp duy trì khả năng chú ý của học viên, giữ được nét mặt, ánh mắt thân thiện, di chuyển khỏi bục giảng đến với học viên để tạo sự thân tình.

- Khuyến khích sự tham gia tích cực của học viên bằng nhiều hình thức như sau:

+ Đặt câu hỏi: Đặt câu hỏi trong thời gian giảng bài vào những thời điểm thích hợp là biện pháp hiệu quả trong việc duy trì khả năng chú ý của học viên. Khi đặt câu hỏi và gọi học viên trả lời, giảng viên cần chú ý một số kỹ thuật gọi học viên để tạo không khí tích cực học tập như: gọi học viên xung phong, gọi học viên ngồi cuối lớp, căn cứ vào điểm pre-test hoặc post-test để gọi học viên có điểm cao nhất hoặc thấp nhất... Cách hỏi hiệu quả nhất là các câu hỏi mà tất cả học viên phải trả lời. Lúc này, giảng viên sử dụng câu hỏi dạng MCQs đã chuẩn bị trước và sử dụng các công cụ tương tác để tất cả học viên đều trả lời. Thông qua công cụ tương tác, giảng viên xác định được học viên trả lời nhanh nhất và chính xác nhất. Giảng viên cần có kịch bản trước để ứng dụng các hình thức vào từng thời điểm thích hợp và có thể có các hình thức động viên như thường điểm chuyên cần hoặc đơn giản chỉ là câu tuyên dương trước lớp.

+ Các hoạt động nhóm nhỏ: Đây cũng là kỹ thuật dạy học có hiệu quả. Lớp học được chia thành từng nhóm nhỏ (2 - 4 người ngồi cùng hàng). Trong quá trình giảng, giảng viên có thể yêu cầu các nhóm nhỏ thảo luận một vấn đề trong ít phút. Sau

đó, các nhóm cử người đại diện báo cáo kết quả thảo luận. Khi áp dụng kỹ thuật này đòi hỏi giảng viên phải linh hoạt, nội dung bài giảng và kịch bản tiến hành buổi giảng phải được chuẩn bị kỹ.

+ Động não: Kỹ thuật này thường được sử dụng vào đầu bài giảng hay đầu một nội dung trong bài giảng, biện pháp này có giá trị khơi gợi sự quan tâm của học viên về chủ đề được học. Giảng viên nêu một chủ đề hay một vấn đề và yêu cầu học viên đóng góp càng nhiều ý kiến càng tốt.

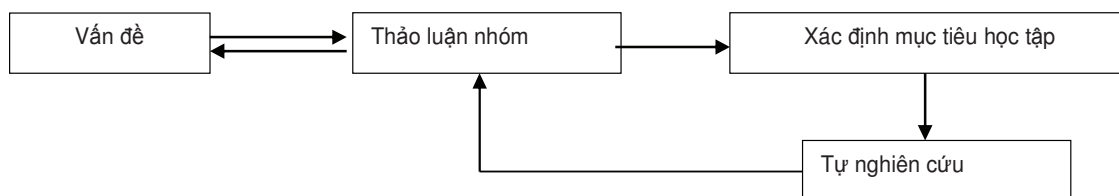
2.2. Phương pháp dạy học theo vấn đề

Phương pháp dạy học theo vấn đề là việc tìm vấn đề để học, tập trung vào những điểm cơ bản của vấn đề. Vấn đề cốt lõi của phương pháp dạy học theo vấn đề là học viên phải tự quan sát độc lập, tìm tài liệu, trao đổi trong nhóm nhỏ trước khi tìm hiểu một vấn đề có sự hướng dẫn của giảng viên. Phương pháp dạy học theo vấn đề khác với phương pháp giảng dạy truyền thống, đây là phương pháp dạy học lấy học viên làm trung tâm, tập trung nhóm nhỏ dưới sự hướng dẫn của giảng viên. Phương pháp này có tác dụng thúc đẩy quá trình học tập, buộc sinh viên phải chủ động trong việc học, tự tìm tài liệu, tăng cường hợp tác trao đổi trong quá trình học tập.

Phương pháp dạy học theo vấn đề là sự học tập mà trong đó mục tiêu của quá trình làm việc là hiểu được vấn đề và giải quyết vấn đề.

Phương pháp dạy học theo vấn đề là một phương pháp học tích cực nhất, khi sinh viên chủ động trong công việc học tập, thì sẽ thu được những điều rất cần thiết trong thực tiễn.

* Tiến trình của phương pháp dạy học dựa theo vấn đề:

Trong giảng dạy các môn Y học quân sự, phương pháp dạy học theo vấn đề nên được sử dụng trong các buổi học thực hành với các nhóm học viên có số lượng ít (< 30 học viên). Nhóm học viên này sẽ được chia thành khoảng 3 nhóm nhỏ, mỗi nhóm từ 7 - 10 học viên.

Phương pháp dạy học theo vấn đề rất phù hợp khi sử dụng để giảng dạy, giải quyết các tình huống giả định trong y học quân sự, giảng viên sẽ đưa ra tình huống đó chính là vấn đề học viên cần nghiên cứu để tự giải quyết.

* Một số lưu ý trong giảng dạy theo phương pháp dạy học theo vấn đề như sau:

- Phân chia nhóm và nêu vấn đề, giao nhiệm vụ học tập:

+ Giảng viên phân chia các nhóm học tập, phân công trưởng nhóm cho phù hợp với tổ chức của lớp.

+ Giảng viên nêu cụ thể vấn đề học tập, trong y học quân sự thông thường là một tình huống giả định.

+ Học viên cần phân tích, đặt các giả thuyết để hiểu vấn đề nhằm giải quyết vấn đề.

+ Giảng viên cần trả lời các câu hỏi của học viên, xác định mục tiêu học tập, cung cấp cho học viên những dữ liệu cần thiết, hướng dẫn học viên tìm hiểu tài liệu,

kiến thức liên quan đến vấn đề cần giải quyết. Giảng viên cũng giao nhiệm vụ cụ thể cho mỗi nhóm học tập.

+ Trong từng nhóm, nhóm trưởng sẽ phân công nhiệm vụ của từng thành viên trong nhóm.

- Trong quá trình các nhóm thảo luận:

+ Các nhóm học tập theo nhiệm vụ đã phân công: Tìm tòi, nghiên cứu những vấn đề liên quan đến nhiệm vụ được giao và phối hợp trong nhóm để thực hiện. Thời gian để học viên thực hiện nhiệm vụ học tập tùy theo thời gian sắp xếp của giảng viên, có thể kéo dài từ 1 - 2 buổi học thực tập, hoặc có thể thực hiện tại nhà.

+ Các nhóm học tập sẽ hoạt động dưới sự điều hành của nhóm trưởng và có thể thảo luận, hỗ trợ giúp đỡ nhau cùng hoàn thành nhiệm vụ cho từng cá nhân và cả nhóm. Trong thời gian này, giảng viên hoặc trợ giảng tiếp tục đóng vai trò hướng dẫn hoặc giải đáp các vấn đề chưa hiểu khi học viên yêu cầu.

- Thảo luận và báo cáo kết quả cuối cùng:

+ Dưới sự hướng dẫn của giảng viên, nhóm trưởng cùng với các thành viên trong nhóm trình bày kết quả, phát hiện của nhóm mình, các nhóm khác ngồi nghe và đóng góp ý kiến, giảng viên hệ thống lại các kiến thức mà các nhóm đã nêu. Mục đích của buổi này nhằm tạo cơ

hội cho học viên trao đổi, cuối cùng giảng viên kết luận, tóm lược các ý kiến cả ý kiến “tiêu cực” và “tích cực” giúp sinh viên hiểu vấn đề, nhạy cảm với vấn đề và tự giải quyết được vấn đề.

Trong Y học quân sự, phương pháp dạy học theo vấn đề nên được áp dụng cho bài học thực hành theo nhóm. Vấn đề trong bài học là các bài tập tình huống trong y học quân sự, đòi hỏi học viên phải sử dụng tổng hợp nhiều kiến thức để giải quyết như: Công tác bảo đảm quân y trong các tình huống quân sự, các tình huống địch sử dụng vũ khí sát thương hàng loạt, xây dựng kế hoạch công tác quân y tại đơn vị, các tình huống vệ sinh dịch tễ, xử lý vụ dịch...

KẾT LUẬN

Trên đây là một số phương pháp giảng dạy có thể áp dụng trong giảng dạy các môn Y học quân sự. Do đặc thù của Y học quân sự là sự gắn kết giữa y học và quân sự nên nội dung giảng dạy có những khác biệt. Không có phương pháp giảng dạy nào đòi hỏi áp dụng theo một quy trình cứng nhắc. Mỗi giảng viên, với kinh nghiệm thực tế giảng dạy của mình sẽ áp dụng một phương pháp phù hợp và

linh hoạt đối với từng bài học. Trong quá trình giảng dạy, dựa trên những đặc điểm căn bản của phương pháp áp dụng, giảng viên sẽ có những điều chỉnh sáng tạo, với mục đích cuối cùng là học viên nắm chắc được kiến thức nhất định, thực hiện được kỹ năng tốt nhất và có thái độ chuẩn mực nhất đối với nội dung bài học.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Cục Quân y. Tổ chức và chỉ huy quân y tập 1. Nhà xuất bản QĐND 2006.
2. Học viện Quân y. Những điều cần biết trong giảng dạy y học. Nhà xuất bản QĐND 2010.
3. Barrows H.S. Problem-based learning in medicine and beyond: New Direction for teaching and learning 1996 (68).
4. Bligh J. Problem-based learning in medicine: an introduction Postgraduate Medicine Journal 1996; 71(836).
5. Kelvin Tan, Moira Lee, Jeffrey Mok, Ravindran. Problem based learning: New direction and approaches. Temasek Center for Problem Based Learning; Temasek Polytechnic 2005.
6. Bliss J. Chang. Problem-based learning in medical school: A student's perspective. Annals of Medicine Surgery 2016; Vol 12.